

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

Det forekommer at være et rimeligt minimumskrav, at det i forbindelse med politisk propaganda af enhver art over for dem, propagandaen rettes imod, oplyses, om afsenderen modtager økonomisk støtte fra fremmed magt eller fra nogen, der handler i fremmed magts interesse.

For partiets vedkommende havde forslagsstillerne gerne set en mere generel bestemmelse om pligt til offentligt at oplyse om enhver form for økonomisk støtte. Det har imidlertid været forsøgt adskillige gange uden held. Nærværende mere begrænsede forslag burde have visse muligheder, eftersom politiet, anklagemyndigheden og justitsministeren i visse tilfælde optræder, som om det allerede var gældende lov, og eftersom det i et retssamfund må være uantageligt, at reglerne ikke er nedskrevne og vedtagne, og at de kan anvendes vilkårligt, alt efter *hvilken* fremmed magt der er tale om.

Forhistorien

Forslaget er en uændret genfremsættelse af daværende justitsminister K. K. Steinckes forslag fra 1950.

Dengang blev forslaget ikke færdigbehandlet, idet den socialdemokratiske regering forinden »gled i smørret« og blev erstattet af en VK-regering.

Forslaget blev ganske vist genfremsat uændret af VK-regeringens justitsminister, Helga Pedersen, i 1951. Men hun trak det selv tilbage uden nærmere begrundelse og blev heri støttet af S, V og KF, som alle tidligere var gået varmt ind for det, og af de radikale, som hele tiden havde været skeptiske. Ved lovkompleksets endelige behandling i foråret 1952 var det således kun kommunisterne, der støttede forslaget.

(Se i øvrigt bilaget).

Den aktuelle anledning

Det, som nu aktualiserer et sådant forslag, er politiets og justitsministeriets optræden i den såkaldte spionsag mod forfatteren Arne Herløv Petersen.

Herløv Petersen er offentligt blevet beskyldt for at have modtaget penge fra den sovjetiske ambassade til betaling af et par annoncer indrykket af danske kunstnere for et atomfrit Norden. Helt bortset fra, at Herløv Petersen benægter dette og endda oplyser, hvem der har finansieret annoncerne, så er det højst uklart, hvad et sådant forhold har at gøre i en argumentation om en sigtelse. Beskyldningerne er fremsat på en sådan måde, at offentligheden er bibragt det indtryk, at det omhandlede forhold er en del af grundlaget for sigtelsen mod Herløv Petersen, og at det altså i sig selv skulle være ulovligt at modtage penge til et sådant formål. Forholdet er endda igen trukket frem i justitsministerens famøse pressemeddelelse af 17. april 1982, hvor han oplyser om tiltalefrafaldet. Efter et samråd med retsudvalget den 22. april 1982 har justitsministeren yderligere erklæret, at *selv om* der har foreligget et lovforslag for folketinget med sigte på at gøre sådanne forhold strafbare, og *selv om* dette forslag blev trukket tilbage med støtte fra tingets overvældende flertal, mens kun et lille mindretal ønskede det vedtaget, så *udelukker det ikke*, at man kan straffes for et sådant forhold!

En sådan retstilstand, hvor anklagemyndigheden og justitsministeriet frit kan manipulere med vedtagne og ikke vedtagne strafbarhedskriterier, kan ingen ud over manipulatorerne selv være tjent med. Derfor genfremsættes Steinckes gamle forslag, så det gøres klart, at hemmeligholdelse af oplysninger om økonomisk støtte er ulovlig, uanset om den kommer fra USSR eller fra USA, uanset om den kommer fra KGB eller fra CIA.

Praktiske indvendinger

Som det fremgår af bilaget, blev Steinckes forslag – mens S, V og KF endnu var varme tilhængere af det – rost for dets heldige udformning.